

Sygn. akt II Ca 1197/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Tomasz Szaj
Sędziowie:	SSO Agnieszka Tarasiuk - Tkaczuk SSR del. Monika Gniazdowska (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Idzikowska-Chrząszczewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 marca 2015 roku w S.

sprawy z powództwa **E. M.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Komendzie Wojewódzkiej Policji w S.**

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim z dnia 2 lipca 2014 roku, sygn. akt I C 1587/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powoda E. M. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa - Komendy Wojewódzkiej Policji w S. kwotę 1200 zł (tysiąc dwieście złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;**

3. **przyznaje adwokat M. K. od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim kwotę 1476 zł (tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć złotych), w tym podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

4. Sygnatura akt II Ca 1197/14

5. **UZASADNIENIE**

7. Wyrokiem z 2 lipca 2014r. sygn.akt I C 1587/12 Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim oddalił powództwo E. M. przeciwko: Skarbowi Państwa Komendzie Wojewódzkiej Policji w S. o zapłatę 42.000 zł, odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu należnymi pozwanemu, przyznał od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim na rzecz adwokata M. K. kwotę 2.952 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi E. M..

8. Powyższe orzeczenie Sąd Rejonowy wydał w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

9. Powód E. M. od dnia 15 kwietnia 2011 roku najpierw jako tymczasowo aresztowany, a następnie jako skazany jest pozbawiony wolności. Powód był konwojowany w związku z czynnościami procesowymi z jego udziałem: - 9 czerwca 2011 roku, - 27 czerwca 2011 roku, - 22 sierpnia 2011 roku, - 23 września 2011 roku, - 29 września 2011 roku, - 21 października 2011 roku, - 3 listopada 2011 roku, - 10 listopada 2011 roku, - 17 listopada 2011 roku, - 08 grudnia 2011 roku, - 17 stycznia 2012 roku, - 7 lutego 2012 roku, - 6 marca 2012 roku, - 3 kwietnia 2012 roku, -15 maja 2012 roku, - 4 czerwca 2012 roku, - 12 czerwca 2012 roku, - 25 czerwca 2012 roku, - 7 sierpnia 2012 roku, -28 sierpnia 2012 roku, -26 września 2012 roku, -17 października 2012 roku, -6 listopada 2012 roku, -15 listopada 2012 roku, -4 grudnia 2012 roku, -20 grudnia 2012 roku, -21 stycznia 2013 roku, -29 stycznia 2013 roku, -31 stycznia 2013 roku, -18 lutego 2013 roku, -25 lutego 2013 roku, -27 lutego 2013 roku, -26 marca 2013 roku, -28 marca 2013 roku, -29 marca 2013 roku i 29 kwietnia 2013 roku.

10. Kajdanki co do zasady podczas konwoju są zakładane. Były one zakładane powodowi podczas konwojowania. Decyzja o zakładaniu kajdanek zapada podczas odbierania konwojowanego. W przypadku osób niepełnosprawnych lub upośledzonych ruchowo itp. Funkcjonariusze mogą podjąć decyzję o niezakładaniu kajdanek O tym czy kajdanki są zakładane decyduje w głównej mierze bezpieczeństwo. W przypadku zgłoszenia przez konwojowanego bólu związanego z zastosowanymi środkami przymusu (m.in. założonymi kajdankami) funkcjonariusze mają za zadanie fakt ten odnotować oraz podjąć stosowne czynności. Powód w trakcie transportu nie zgłaszał żadnych skarg w zakresie zastosowanych środków przymusu tj. założonych kajdanek. Konstrukcja pojazdu jak i zasady konwoju uregulowane są przepisami. Specyfikacja pojazdu nie przewiduje pasów bezpieczeństwa ani żadnych uchwytów. Osoby konwojowane mogą przytrzymać się o pleksę. Osoby konwojowane siedzą na specjalnie wyprofilowanej ławce. Jej profil wynika ze względów bezpieczeństwa. Pojazd konwojujący porusza się zgodnie z zasadami obowiązującymi w ruchu drogowym. Wobec tego, czasami mogą być sytuacje wymagające gwałtownego hamowania. W przypadku zgłoszenia urazu podczas transportu, sporządzania jest notatka na tą okoliczność i w zależności od potrzeb udzielona jest pierwsza pomoc lub wzywana karetka pogotowia. Informowany jest też Zakład Karny przy zdaniu osoby. Podczas konwoju konwojenci nie palą papierosów. Czasami zdarza się, że któryś z konwojowanych zapali papierosa. Konwojenci reagują na takie sytuację ale nie są w stanie sprawić aby się nigdy nie zdarzały. Pas obezwładniający stanowiący dodatkowe zabezpieczenie jest zakładany jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami tzn. konwojenci posiadają informację o możliwości podjęcia próby ucieczki przez konwojowanego bądź zachowuje się on agresywnie.

11. 15 listopada 2012 roku funkcjonariusze w związku z powziętą informacją od pracowników zakładu karnego o planowanej próbie ucieczki przez E. M., postanowili o zastosowaniu pasa obezwładniającego.

12. Sąd Rejonowy wskazał, że powództwo oparte jest na przepisach art. 23 k.c. i art. 24 k.c. oraz art. 448 k.c. Odpowiednikiem praw osobistych jako praw bezwzględnych, jest obowiązek wszystkich innych osób do biernego zachowania się, polegającego na uznawaniu tych praw i powstrzymywaniu się od zagrożenia im oraz naruszania ich w jakikolwiek sposób. Dla uzyskania ochrony prawnej w zakresie dóbr osobistych, spełnione powinny zostać łącznie trzy przesłanki: dobro osobiste musi istnieć, być naruszone, a działanie takie musi być bezprawne. Ocena, czy nastąpiło naruszenie dobra osobistego, nie może być dokonywana w oparciu o subiektywne odczucie osoby żądającej ochrony prawnej, ale wyłącznie przy zastosowaniu kryteriów obiektywnych.

13. Powód wniósł o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 18.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną, na skutek naruszenia jego dóbr osobistych, krzywdę. W piśmie procesowym z dnia 1 lipca 2013 roku pełnomocnik procesowy powoda zmienił żądanie pozwu w ten sposób, że dodatkowo wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 24.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia doręczenia odpisu pisma pozwanemu tytułem zadośćuczynienia za krzywdy, jakich doznał powód w skutek wykonywania przez funkcjonariuszy Policji czynności konwojowania go w okresie od 20 września 2012 roku do 29 kwietnia 2013 roku na czynności procesowe w sposób bezprawny co naruszyło jego dobra osobiste tj. godność i część oraz narażało na utratę zdrowia. Zatem dla uwzględnienia roszczeń powoda koniecznym było wykazanie, iż doszło do naruszenia przez pozwanego jego dóbr osobistych – godności, na skutek

nie zapewnienia mu przez pozwanego warunków konwojowania, w których zachowane byłoby jego poczucie godności jako człowieka i nie obawiałby się o swoje bezpieczeństwo.

14. Sąd Rejonowy podniósł, że najistotniejszym jest wykazanie, iż miało miejsce naruszenie konkretnego dobra osobistego lub kilku takich dóbr, co w ocenie Sądu w sprawie niniejszej nie miało miejsca w zakresie na jaki powołuje się powód. Poza sporem pozostaje, że powód osadzony był w Zakładzie Karnym w ustalonym wyżej okresie. Spór dotyczy natomiast tego, czy w okresie odbywania przez powoda kary pozbawienia wolności, powód konwojowany z Zakładu Karnego w S. na czynności sądowe do różnych S., Prokuratur itp. miał zapewnione odpowiednie warunki.

15. Ustaleń stanu faktycznego Sąd dokonał w oparciu o ujawnione dowody z dokumentów, dowody z zeznań świadków G. K., P. R. oraz K. S. które Sąd ocenił jako wiarygodne. Natomiast w ocenie Sądu, nie sposób było ustaleń stanu faktycznego dokonać w oparciu o zeznania świadków D. K., J. Z., Ł. G., T. D., P. W., Ł. D.. Nie zostało, w ocenie Sądu wykazane czy i jaką szkodę poniósł powód przez ewentualne wskazane przez niego działania osób konwojujących go.

16. W niniejszej sprawie powód był reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, a zatem w ocenie Sądu brak było podstaw do prowadzenia w tym zakresie dowodów z urzędu. Sąd Rejonowy wskazał, że konwojowanie powoda z użyciem kajdanek było zgodne z obowiązującymi przepisami prawa w szczególności z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2013 roku o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej. Środków przymusu bezpośredniego takich jak siła fizyczna w postaci technik transportowych, kajdanki: zakładane na ręce, zakładane na nogi, zespolone; kaftan bezpieczeństwa; pas obezwładniający; kask zabezpieczający, można użyć także prewencyjnie w celu zapobieżenia ucieczce osoby ujętej, doprowadzanej, zatrzymanej, konwojowanej lub umieszczonej w strzeżonym ośrodku, areszcie w celu wydalenia lub osoby pozbawionej wolności, a także w celu zapobieżenia objawom agresji lub autoagresji tych osób. Według przepisu art. 15 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy kajdanki jako środków przymusu bezpośredniego można użyć w następujących przypadkach: wyegzekwowania wymaganego prawem zachowania zgodnie z wydanym przez uprawnionego poleceniem; odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby; przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do zamachu na życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby; przeciwdziałania naruszeniu porządku lub bezpieczeństwa publicznego; przeciwdziałania bezpośredniemu zamachowi na ochraniane przez uprawnionego obszary, obiekty lub urządzenia; ochrony porządku lub bezpieczeństwa na obszarach lub w obiektach chronionych przez uprawnionego; przeciwdziałania zamachowi na nienaruszalność granicy państwowej w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej; przeciwdziałania niszczeniu mienia; zapewnienia bezpieczeństwa konwoju lub doprowadzenia; ujęcia osoby, udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą; zatrzymania osoby, udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą; pokonania czynnego oporu; przeciwdziałania czynnościom zmierzającym do autoagresji. Kajdanki można użyć także na polecenie sądu lub prokuratora. Kajdanki używa się w celu częściowego unieruchomienia kończyn. Kajdanki zakłada się na ręce trzymane z tyłu. Kajdanki zespolonych lub kajdanki zakładanych na nogi można użyć wyłącznie wobec osób: agresywnych; zatrzymanych w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z użyciem broni palnej, materiałów wybuchowych lub innego niebezpiecznego narzędzia lub przestępstwa, o którym mowa w art. 115 § 20, art. 148 lub art. 258 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.); pozbawionych wolności. W przypadku prewencyjnego użycia kajdanek lub gdy w ocenie uprawnionego prawdopodobieństwo podjęcia próby ucieczki, stawiania czynnego oporu lub wystąpienia zachowania mogącego zagrażać życiu, zdrowiu lub mieniu jest nieznaczne, kajdanki można założyć na ręce trzymane z przodu. Dodatkowo zgodnie z § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 roku w sprawie określenia przypadków oraz warunków i sposobów użycia przez policjantów środków przymusu bezpośredniego (Dz.U. nr 70 poz. 410 ze zm.) kajdanki lub prowadnice można stosować wobec osób skazanych, tymczasowo aresztowanych lub zatrzymanych w celu udaremnienia ucieczki albo zapobieżenia czynnej napaści lub czynnemu oporowi. Kajdanki lub prowadnice stosuje się także na polecenie sądu lub prokuratora. Kajdanki lub prowadnice stosuje się w celu częściowego unieruchomienia kończyn górnych osoby, wobec której stosuje się ten środek. Kajdanki zakłada się na ręce trzymane z przodu. W przypadku gdy osoba jest agresywna lub niebezpieczna, można założyć kajdanki na ręce trzymane z tyłu. Wobec osób tymczasowo aresztowanych lub

skazanych na karę pozbawienia wolności można zastosować, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, kajdanki zespolone przeznaczone do zakładania na ręce i nogi.

17. Kolejnym aktem prawnym wskazującym na to, że konwojowanie powoda z użyciem kajdanek było zgodne z obowiązującymi przepisami prawa jest zarządzenie numer 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 roku w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń. Zgodnie z § 11 ust. 2 pkt 2 wyżej wymienionego zarządzenia konwojentowi nie wolno zdejmować osobom konwojowanym kajdanki lub prowadnice bez zgody dowódcy konwoju i przykuwać się kajdankami do osób konwojowanych. Dalej § 12 ust. 2 tego samego zarządzenia wskazuje na to, iż w przypadku wykonywania konwoju przystosowanym do tego policyjnym środkiem transportu, konwojent po wprowadzeniu osób konwojowanych do wnętrza środka transportu i zamknięciu drzwi zajmuje miejsce w przedziale dla konwojenta, a dowódca konwoju zajmuje miejsce obok kierowcy. Natomiast zdjęcie kajdanek osobie konwojowanej może nastąpić zgodnie z § 26 ust. 7 wyżej cytowanej ustawy po zajęciu miejsc na ławie oskarżonych na polecenie sędziego przewodniczącego rozprawie lub posiedzeniu sądu, które należy udokumentować w notatniku urzędowym.

18. Sąd Rejonowy wskazał, że użycie wobec powoda pasa obezwładniającego w dniu 15 listopada 2012 roku było zgodne z obowiązującymi przepisami prawa w szczególności wskazywanym wyżej art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2013 roku o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej. Nadto art. 16 ust.1 wyżej wymienionej ustawy stanowi, iż kaftana bezpieczeństwa lub pasa obezwładniającego używa się jeżeli użycie innych środków przymusu bezpośredniego jest niemożliwe albo może okazać się nieskuteczne, w przypadkach: przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do zamachu na życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby; przeciwdziałania naruszeniu porządku lub bezpieczeństwa publicznego, ochrony porządku lub bezpieczeństwa na obszarach lub w obiektach chronionych przez uprawnionego; ujęcia osoby, udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą; zatrzymania osoby, udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą; pokonania czynnego oporu; przeciwdziałania czynnościom zmierzającym do autoagresji. Nadto, zgodnie z § 8 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 roku w sprawie określenia przypadków oraz warunków i sposobów użycia przez policjantów środków przymusu bezpośredniego (Dz.U. nr 70 poz. 410 ze zm.) kaftan bezpieczeństwa, pasy lub siatkę obezwładniającą stosuje się wobec osób, które swoim zachowaniem stwarzają niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia, jeżeli zastosowanie innych środków przymusu jest niemożliwe albo okazało się bezskuteczne.

19. Sąd Rejonowy wskazał, że powód nie mógł skorzystać z pasów bezpieczeństwa, gdyż pojazdy przeznaczone do przewozu osób pozbawionych wolności nie są w takie pasy wyposażone, a warunki techniczne takich pojazdów wskazuje rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2012 roku w sprawie warunków przewozu osób pojazdami Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej (Dz.U.2012.1139) w szczególności § 4 ust. 1 wskazujący jedynie, iż samochodem ciężarowym można przewozić osoby dorosłe siedzące na skrzyni ładunkowej, której burty są zamknięte i zabezpieczone przed samoczynnym otwarciem, pod warunkiem, że osoby nie zajmują miejsca między ładunkiem a kabiną kierowcy; osoby przewożone są na miejscach siedzących; pojazd nie przekracza prędkości 50 km/h. Nadto, na podstawie zebranego materiału dowodowego Sąd ustalił, iż powód podczas transportu nie był narażony na wdychanie dymu tytoniowego spowodowanego paleniem papierosów przez konwojowanych lub konwojentów. Zeznania świadków wskazują, jedynie fakt chorowania przez powoda na astmę. W ocenie Sądu, brak wykazania związku przyczynowo-skutkowego powoduje, iż zarzut powoda jest niezasadny.

20. Reasumując w ocenie Sądu Rejonowego przedstawione przez powoda dowody, w tym zeznania z zawnioskowanych przez niego świadków, które Sądu uznał za niewiarygodne, nie dały podstaw do uwzględnienia powództwa. Z zeznań świadków: D. K., Ł. G., P. W. oraz T. D. nie wynika, iż powód doznał obrażeń w związku ze złymi warunkami podczas konwojowania. Z kolei J. Z. zeznał jedynie, iż powód skarżył się na zbyt ciasno zapięte kajdanki i związany z tym ból w nadgarstku. Tylko zeznania Ł. D., którzy przebywał w Zakładzie Karnym z powodem w latach 2011-2013 roku wskazywały na poniesienie obrażeń przez powoda podczas transportu. Wskazać, jednak należy, że nawet w tych przypadkach nie doszło do udokumentowania zgłoszenia przez powoda ewentualnych obrażeń w

trakcie konwoju. Nadto Sąd zważył, iż zeznania świadków wskazały jednoznacznie, iż powód konwojowany był ich zdaniem jak inne osoby pozbawione wolności, co jak wskazał pozwany mogło wiązać się z niedogodnościami. Sąd przy uwzględnieniu innych dowodów przeprowadzonych w niniejszym postępowaniu, stwierdził, iż nie pozwalają jednak uznać za wykazane twierdzenia strony powodowej, że dobra osobiste powoda zostały naruszone.

21. Sąd Rejonowy odstąpił od obciążania pozwanego kosztami procesu na podstawie przepisu art. 102 k.p.c., gdyż przemawiały za tym względy słuszności, mianowicie pozbawienie wolności powoda w okresie od 15 kwietnia 2011 roku oraz brak dochodu pozwanego i znacznego majątku. Sąd przyznał pełnomocnikowi powoda ustanowionemu z urzędu adwokat M. K. kwotę 2.952 zł, w tym 552 zł tytułem podatku VAT od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 5 w zw. z § 4 ust. 2 w zw. z art. 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2002 rok, Nr 163, poz. 1348 ze zm.) oraz art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. prawo o adwokaturze.

23. Apelację od wyroku złożył powód, zaskarżając orzeczenie w punkcie I i II. Powód zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego:

24. -art.448 kc, poprzez nieprawidłową wykładnię przepisu, jakoby dla zasadności roszczenia na podstawie tego przepisu koniecznym było wykazanie szkody, podczas gdy z treści przepisu wynika, że podstawą jego zastosowania jest wyrządzenie krzywdy;

25. -art. 13 ust.1, 15 ust. i i art. 16 ust. 1 Ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu go i broni palnej (Dz.U. z 2013 r. poz. 628) poprzez jej zastosowanie, w sytuacji gdy ustawa nie obowiązywała jeszcze w okresie objętym niniejszym postępowaniem;

26. - par.6 ust.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 r. w sprawie określenia przypadków oraz warunków i sposobów użycia przez policjantów środków przymusu (Dz. U. Nr 90, poz. 410) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, bowiem w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie sposób uznać, by zaistniały przesłanki uzasadniające zastosowanie ww. przepisu, tj. by powód w trakcie wykonywania konwojów nosił się z zamiarem ucieczki, czynnej napaści lub stawiania czynnego oporu, bądź, by sąd lub prokurator wydał polecenie stosowania wobec powoda kajdanek;

27. - par.11 ust.2 pkt.2, par.12 ust.2 i par. 26 ust.7 Zarządzenia numer 360 Komendanta Głównego Policji z 26 marca 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeni poprzez niewłaściwe zastosowanie;

28. - par.8 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 r. w sprawie określenia przypadków oraz warunków i sposobów użycia przez policjantów środków przymusu bezpośredniego (Dz. U. Nr 90, poz. 410) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, bowiem w trakcie konwoju w dniu 15 listopada 2012 r. powód nie stwarzał swoim zachowaniem niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia;

29. - art.16 ust.1 i 2 Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym postępowaniem (tekst pierwotny: Dz. U. 1990 r. Nr 30 poz. 179) poprzez jego niezastosowanie

30. - par.4 ust.1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2012 r. w sprawie warunków przewozu osób pojazdami Policji (...) (Dz.U. z 2012r., poz.1139) poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że przewożenie osób konwojowanych przez funkcjonariuszy z prędkością obowiązującą w ruchu drogowym pozostaje w zakresie tego przepisu;

31. - par.15 ust.2 Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministra Sprawiedliwości z 11 października 2007r. w sprawie warunków poruszania się po drogach pojazdów

specjalnych, pojazdów używanych do celów specjalnych oraz pojazdów używanych w związku z przewozem pojazdów specjalnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Straży Granicznej oraz pojazdów straży pożarnej biorących udział w akcjach ratowniczych, a także warunków przewozu osób pojazdami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej oraz straży pożarnej poprzez niewłaściwe niezastosowanie niniejszego przepisu;

33. oraz naruszenie przepisów prawa procesowego:

34. -art. 233 par.1 k.p.c. polegające na: a) dowolnej i nieprawidłowej ocenie zeznań przesłuchanych w sprawie świadków G. K., K. S. i P. R. poprzez uznanie ich za wiarygodne podczas, gdy zeznania tych świadków nie zasługują na wiarę z uwagi na bezpośredni związek ich treści z możliwością poniesienia przez świadków odpowiedzialności dyscyplinarnej wobec pozwanego, co w konsekwencji doprowadziło do poczynienia przez Sąd niewłaściwych ustaleń, w szczególności dotyczących sposobu wykonywania konwoju w sposób naruszający dobra osobiste powoda;

b) nieprawidłowej ocenie materiału dowodowego, tj. zeznań funkcjonariuszy G. K., K. S. i P. R., którzy przyznali, że samochód w czasie konwoju poruszał się z prędkością zgodną z przepisami ruchu drogowego, co naruszało par.4 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2012 r. w sprawie warunków przewozu osób pojazdami Policji (..) i 15 ust.2 Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 października 2007r. w sprawie warunków poruszania się po drogach pojazdów specjalnych, pojazdów używanych do celów specjalnych (...)

35. c) dowolnej ocenie zeznań świadka D. K., J. Z., Ł. G., P. W., T. D. i Ł. D. przez nieuzasadnione odmówienie im wiary podczas, gdy świadkowie ci nie mieli powodów, by bezpodstawnie pomawiać pozwanego, ich zeznania były spontaniczne i tworzyły spójny obraz przedstawiający sposób wykonywania przez funkcjonariuszy pozwanego konwoju zgodnie z twierdzeniami powoda;

i w konsekwencji poczynieniu przez Sąd sprzecznych istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału i nieprawidłowym uznaniu, że wobec powoda nie doszło do naruszenia dóbr osobistych wskutek zachowań, za które ponosi odpowiedzialność pozwany.

36. Powód wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i wydanie rozstrzygnięcia zgodnie z żądaniem pozwu, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi do ponownego rozpoznania. Nadto powód wniósł o zasądzenie na rzecz pełnomocnika z urzędu adw. M. Z. — K. kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, które nie zostały uiszczone w całości ani w żadnej części.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany wskazał, że powód winien wykazać, kiedy doszło do naruszenia jego dóbr osobistych oraz na czym naruszenie to polegało. Pozwany nie zgodził się z twierdzeniem powoda, iż samo wskazanie przez przesłuchanych w sprawie policjantów, że pojazdy którymi wykonywane były konwoje poruszały się z dopuszczalną prędkością świadczy o tym, że w trakcie jazdy przekraczana była prędkość dopuszczalna wskazanymi przez pełnomocnik a powoda przepisami. Powód musiałby wskazać, kiedy i z jaką prędkością poruszał się pojazd oraz wskazać dowody potwierdzające tę okoliczność, czego w toku postępowania nie uczynił. Podobnie jak nie wykazał dowodami innych podnoszonych przez siebie okoliczności

38. Sąd Okręgowy zważył co następuje:

39.

40. Apelacja powoda okazała się niezasadna.

41. Sąd Okręgowy podziela ustalenia oraz wywoły Sądu Rejonowego i przyjmuje je za własne. Odnosząc się do zarzutu naruszenia przepisu art.448 k.c., wskazać należy, że przepis ten dotyczy obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, przy czym szkoda ta obejmuje uszczerbek wynikający z naruszenia dóbr osobistych.

42. By mówić o odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu czynu niedozwolonego, muszą zostać spełnione przewidziane prawem przesłanki oraz jedna z zasad tej odpowiedzialności. Do przesłanek tych należą: szkoda, fakt (zdarzenie), z którym ustawa łączy obowiązek naprawienia szkody i związek przyczynowy między faktem opisanym w hipotezie normy prawnej z powstałą szkodą. Wystąpienie szkody jest przesłanką podstawową, bez której nie jest możliwe przypisanie odpowiedzialności. Szkoda jest uszczerbkiem, jakiego doznaje poszkodowany we wszelkiego rodzaju dobrach przez prawo chronionych. Najczęściej ma ona charakter majątkowy, możliwa jednak jest odpowiedzialność również za szkodę niemajątkową, określaną jako krzywdę. W tym drugim wypadku – mówiąc o naprawieniu szkody- nie używa się określenia „odszkodowanie”, które zarezerwowane jest dla szkód majątkowych, ale terminu ”zadośćuczynienie”. W zależności od tego, czy uszczerbek dotyczy tylko majątku poszkodowanego, czy też bezpośrednio jego osoby, wyróżnia się szkodę na mieniu i na osobie. Pierwsza postać szkody ma charakter wyłącznie majątkowy, natomiast szkoda na osobie, czyli naruszająca dobra osobiste poszkodowanego (np.zdrowie, dobre imię) ma charakter niemajątkowy, jednakże może pociągać za sobą także określone konsekwencje natury majątkowej (np.koszty leczenia) („Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez władzę publiczną” Józef Jan Skoczylas, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2005, s.21-22).

43. W uchwale z dnia 9 września 2008 r., III CZP 31/08, OSNC 2009/3/36, Biul.SN 2008/9/4, Sąd Najwyższy określił, że do przesłanek roszczeń przewidzianych w art.448 k.c. zaliczyć trzeba: naruszenie dobra osobistego powodujące szkodę niemajątkową, czyn sprawcy noszący znamiona winy w każdej postaci i związek przyczynowy między tym czynem a szkodą (Komentarz do Kodeksu cywilnego, Księga trzecia Zobowiązania, tom 1, s.693, LexisNexis, Gerard Bieniek).

44. Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 12 grudnia 2002 r., V CKN 1581/00 (OSNC 2004, nr 4, poz. 53), z dnia 1 kwietnia 2004 r., II CK 115/03, z dnia 16 września 2004 r., IV CK 707/03 (nie publ.), z dnia 15 czerwca 2005 r., IV CK 805/04 ("Izba Cywilna" 2006, nr 5, s. 50), z dnia 28 września 2005 r., I CK 256/05 (nie publ.), z dnia 19 stycznia 2007 r., III CSK 358/06 ("Izba Cywilna" 2008, nr 12, s. 43) oraz z dnia 24 stycznia 2008 r., I CSK 319/07 ("Monitor Prawniczy" 2008, nr 4, s. 172) stanął na stanowisku, że przesłanką odpowiedzialności na podstawie art. 448 k.c. jest nie tylko bezprawne, ale i zawinione działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego, przy czym w grę może wchodzić zarówno wina umyślna, jak i nieumyślna.

45. Ponadto roszczenie powoda należy oceniać- obok przepisu 448 k.c., art.23 k.c. i 24 k.c.- także w oparciu o przepis art.417 par.1 k.c., zgodnie z którym za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Przesłankami odpowiedzialności Skarbu Państwa na gruncie przepisu 417 § 1 k.c. są: szkoda wyrządzona przy niezgodnym z prawem wykonywaniu czynności z zakresu władzy publicznej oraz normalny związek przyczynowy pomiędzy niezgodnym z prawem wykonywaniem takich czynności a powstaniem szkody. Wykonywanie władzy publicznej odnosi się do wszelkich form działalności państwa, samorząd terytorialnego i innych instytucji publicznych, obejmujących różne formy aktywności. Wspólną cechą takich funkcji jest najczęściej możliwość władczego kształtowania sytuacji jednostki. Niewątpliwie tymczasowe aresztowanie powoda, odbywanie przez powoda kary pozbawienia, konwojowanie powoda i doprowadzanie do określonych miejsc mieści się w pojęciu wykonywania władzy publicznej. Szkoda na osobie, czyli naruszająca dobra osobiste poszkodowanego, jest przesłanką odpowiedzialności deliktowej Skarbu Państwa określonej w przepisie art. 448 k.c. w zw. z art.417 par.1 k.c., co czyni zarzut naruszenia przepisu art.448 k.c. niezasadnym..

46. Zgodnie z przepisem art.23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek (...) pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne art.24 par.1 k.c.

47. Za bezprawne uważa się działanie naruszające dobro osobiste, jeżeli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności, usprawiedliwiających takie działanie; do okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia dóbr osobistych na ogół zalicza się: 1) działanie w ramach porządku prawnego, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące

przepisy prawa, 2) wykazywanie prawa podmiotowego, 3) zgodę pokrzywdzonego (ale z zastrzeżeniem uchylenia jej skuteczności w niektórych przypadkach) oraz 4) działania w ochronie uzasadnionego interesu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 1989 r., II CR 419/89, LEX nr 8996).

48. W ocenie Sądu Okręgowego chybione są także zarzuty apelacji dotyczące naruszenia przepisów regulujących użycie przez policjantów środków przymusu, wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń, warunków przewozu osób pojazdami Policji oraz warunków poruszania się po drogach pojazdów specjalnych (...). Stosowanie wobec powoda kajdanek w toku konwojowania i doprowadzeń oraz pasa obezwładniającego w dniu 15 listopada 2012r. pasa obezwładniającego było uzasadnione w oparciu o powołane poniżej przepisy prawne.

49. Przepis par.6 ust.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 r. w sprawie określenia przypadków oraz warunków i sposobów użycia przez policjantów środków przymusu (Dz. U. Nr 90, poz. 410) umożliwia stosowanie kajdanek wobec skazanych i tymczasowo aresztowanych w celu udaremnienia ucieczki albo zapobieżenia czynnej napaści lub czynnemu oporowi. Kajdanki stosuje się także na polecenie sądu lub prokuratora. Ponadto zgodnie z par.1 ust.1 cyt.rozporządzenia policjant może stosować środki przymusu bezpośredniego z zachowaniem zasad określonych w art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j.Dz.U. z 2011, nr 287, poz.1687). Przepis art.16 ust.1 i 2 ustawy o Policji w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym żądaniem pozwu stanowił, że w razie niepodporządkowania się wydanym na podstawie prawa poleceniom organów Policji lub jej funkcjonariuszy, policjanci mogą stosować m.in. fizyczne środki przymusu bezpośredniego służące do obezwładniania bądź konwojowania osób. Policjanci mogą stosować jedynie środki przymusu bezpośredniego odpowiadające potrzebom wynikającym z istniejącej sytuacji i niezbędne do osiągnięcia podporządkowania się wydanym poleceniom.

50. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 r. w sprawie określenia przypadków oraz warunków i sposobów użycia przez policjantów środków przymusu (Dz. U. Nr 90, poz. 410) obowiązujące w okresie konwojowania i doprowadzania powoda, wydane zostało na podstawie art.16 ust.4 ustawy o Policji i precyzuje ono używanie środków przymusu. Analiza treści tegoż rozporządzenia wskazuje, że stosowanie określonych środków przymusu jest uzależnione od rodzaju zagrożenia, np. zapobieżeniu czynnej napaści lub czynnemu oporowi oraz udaremnieniu ucieczki służy zastosowanie wobec osoby skazanej lub tymczasowo zatrzymanej kajdanek (par.6 ust.1 cyt.rozporz.), natomiast jeśli dojdzie już do czynnej napaści to dla jej odparcia albo zmuszenia do wykonania polecenia stosuje się siłę fizyczną (par.5 ust.1 cyt. rozporz). Pasy stosuje się wobec osób, które swoim zachowaniem stwarzają niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia, jeżeli zastosowanie innych środków przymusu bezpośredniego jest niemożliwe albo okazało się bezskuteczne (par.8 ust.1 cyt.rozporz). Z powołanych przepisów wynika, że zauważalna jest gradacja środków przymusu tj. możliwość stosowania środków bardziej dolegliwych jest uwarunkowana stopniem zagrożenia ze strony osób konwojowanych i doprowadzanych. Dla zastosowania kajdanek nie jest konieczne podjęcie próby ucieczki czy też dokonanie czynnej napaści, ponieważ w takich sytuacjach możliwe jest stosowanie środków nawet bardziej dolegliwych np.sily fizycznej, kaftanu bezpieczeństwa, paralizatora elektrycznego, siatki obezwładniającej czy też chemicznych środków obezwładniających (par.5 ust.1, par.8 ust.1, par.12 ust.1 cyt.rozporz). Czynna napaść lub czynny opór mogą skutkować zastosowaniem pałki służbowej czy też wodnych środków obezwładniających (par.14 ust.1 i par.15 ust.1 cyt.rozporz). Sama możliwość wystąpienia ucieczki czy też możliwość czynnej napaści lub czynnego oporu bez faktycznego zaistnienia tych zdarzeń uzasadnia użycie kajdanek wobec osoby skazanej lub tymczasowo aresztowanej. Istotne jest - co pomija skarżący- że środki przymusu w postaci kajdanek można stosować wyłącznie wobec osób: zatrzymanych, skazanych lub tymczasowo zatrzymanych. Natomiast pozostałe środki przymusu stosuje się – oczywiście w przypadkach zaistnienia okoliczności przewidzianych prawem- wobec niemal wszystkich- a nie tylko wobec określonej kategorii osób. Ograniczenie możliwości stosowania kajdanek do zawężonego kręgu osób wynika ze szczególnej sytuacji prawnej tych osób, zaś drugiej strony- w przeciwieństwie do pozostałych środków przymusu (poza nielicznymi przypadkami)- stosowanie kajdanek zmierza do zapobieżenia samemu wystąpieniu określonych zdarzeń, a nie reagowaniu na sytuacje już zaistniałe.

51. Z okoliczności konwojów i doprowadzeń powoda ustalonych przez Sąd Rejonowy w oparciu o zeznania świadków: G. K., K. S. i P. R. wynika, że stosowanie wobec powoda kajdanek było uzasadnione. Powód był osobą tymczasowo aresztowaną, a następnie skazaną. Konwoje dotyczyły kilku- nawet sześciu – osób, raczej nie wykonywano konwojów

jednoosobowych. Miejsce obok kierowcy zajmował konwojent, a część pomiędzy przedziałem kierowcy a osobami konwojowanymi- jeden konwojent, a przy konwoju wzmocnionym dwóch lub trzech konwojentów. Uwzględniając liczbę osób konwojowanych wraz z powodem i niewielką w stosunku do liczby osób konwojowanych obsadę konwojentów oraz wynikające z powołanych przepisów przesłanki stosowania kajdanek celem zapobieżeniu czynnej napaści lub czynnemu oporowi oraz udaremnieniu ucieczki, Sąd Okręgowy uznał, że użycie wobec powoda kajdanek bezpośrednio odpowiadało potrzebom konwoju i było niezbędne do osiągnięcia podporządkowania się wydanym poleceniom.

52. W przedmiotowej sprawie powód wyprowadza odmienne niż Sąd Okręgowy wnioski z oceny zeznań świadka G. K. w zakresie zastosowania wobec powoda pasa obezwładniającego w dniu 15 listopada 2012r. Skarżący nie wykazał jednak bowiem, aby wnioski wyprowadzone przez Sąd Rejonowy były logicznie niepoprawne bądź też sprzeczne z doświadczeniem życiowym, dlatego Sąd Okręgowy podziela ocenę Sądu Rejonowego co do zasadności zastosowania w stosunku do powoda pasa obezwładniającego w dniu 15 listopada 2012r. Ustalenia dotyczące użycia pasa obezwładniającego, Sąd pierwszej instancji oparł na zeznaniach świadka G. K., w których świadek wskazywał na uzyskaną od pracowników Zakładu Karnego informację o możliwości podjęcia próby ucieczki przez powoda. Świadek dodatkowo wskazywał, że przed konwojem danej osoby zapoznaje się z jej aktami, osoba podlegająca konwojowi jest uprzednio przeszukana przez pracowników Zakładu Karnego i dopiero po tych czynnościach podejmowana jest decyzja co do zastosowania określonego środka przymusu. Brak przesłanek wskazujących na interes świadka w składaniu zeznań nieprawdziwych, dlatego ocena zeznań świadka jako wiarygodnych jest uzasadniona. Możliwość podjęcia ucieczki może skutkować niebezpieczeństwem dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia, a są to przesłanki stosowania pasa obezwładniającego zgodnie z par.8 ust.1 cyt.rozporz. Natomiast zapis w notatniku służbowym G. K. o osłabieniu konwoju w dniu użycia wobec powoda pasa obezwładniającego wskazuje- wbrew twierdzeniom skarżącego- o zaistnieniu kolejnej przesłanki zastosowania pasa obezwładniającego, albowiem wskazuje, że zastosowanie innych środków przymusu bezpośredniego było niemożliwe.

53. Chybiony okazał się także zarzut naruszenia par.11 ust.2 pkt.2 Zarządzenia numer 360 Komendanta Głównego Policji z 26 marca 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń, zgodnie z którym, konwojentowi nie wolno: zdejmować osobom konwojowanym kajdanek bez zgody dowódcy konwoju i przykuwać się kajdankami do osób konwojowanych; par.12 ust.2 zarz., stanowiącego, że w przypadku wykonywania konwoju przystosowanym do tego policyjnym środkiem transportu, konwojent po wprowadzeniu osób konwojowanych do wnętrza środka transportu i zamknięciu drzwi zajmuje miejsce w przedziale dla konwojenta, a dowódca konwoju zajmuje miejsce obok kierowcy oraz par.26 ust.7 zarz., zgodnie z którym po zajęciu miejsc na ławie oskarżonych zdjęcie osobie konwojowanej kajdanek, kajdanek zespolonych lub prowadnicy, następuje na polecenie sędziego przewodniczącego rozprawie lub posiedzeniu sądu, które należy udokumentować w notatniku służbowym. Apelujący wskazał jedynie, że zastosowanie tych przepisów było niewłaściwe, nie precyzując jednak na czym to polegało. W ocenie Sądu Okręgowego nie doszło do naruszenia przepisu par.11 ust.2 pkt.2 zarz., bowiem nie miały miejsca przypadki zdejmowania powodowi kajdanek bez zgody dowódcy konwoju i przykuwania się kajdankami do powoda, wręcz przeciwnie- apelujący kwestionuje zasadność stosowania kajdanek. Konwojent i osoby konwojowane zajmowały miejsca w sposób opisany par.12 ust.2 zarz., co potwierdzili świadkowie P. R. i K. S., a powód nie przedstawił żadnych dowodów przeciwnych. Zarzut naruszenia par.26 ust.7 zarz. jest także niezasadny, bowiem Sąd Rejonowy nie dokonywał żadnych ustaleń co do zdjęcia powodowi kajdanek zgodnie bądź wbrew poleceniu sędziego przewodniczącego.

54. Sąd Okręgowy przychylił się do dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny zgodności warunków przewozu powoda z przepisami prawa. Zasady przewozu osób pojazdami Policji Sąd Rejonowy ocenił prawidłowo w oparciu o przepisy Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2012 r. w sprawie warunków przewozu osób pojazdami Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej (Dz.U. z 2012r., poz.1139), które w par.4 ust.1 stanowi, że samochodem ciężarowym można przewozić osoby dorosłe siedzące na skrzyni ładunkowej, której burty są zamknięte i zabezpieczone przed samoczynnym otwarciem, pod warunkiem że: 1)osoby nie zajmują miejsca między ładunkiem a kabiną kierowcy;

2) osoby przewożone są na miejscach siedzących; 3) pojazd nie przekracza prędkości 50 km/h. Przed wejściem w życie cyt. rozporządzenia tj. przed 19 października 2012r. kwestie te w zasadzie sposób tożsamy regulował par.13-17 Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministra Sprawiedliwości z 11 października 2007r. w sprawie warunków poruszania się po drogach pojazdów specjalnych, pojazdów używanych do celów specjalnych oraz pojazdów używanych w związku z przewozem pojazdów specjalnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Straży Granicznej oraz pojazdów straży pożarnej biorących udział w akcjach ratowniczych, a także warunków przewozu osób pojazdami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej oraz straży pożarnej (Dz.U. z 2007r., nr 201, poz.1454 z późn.zm).

55. Z zeznań świadka G. K. wynika, że pojazdy konwojujące powoda poruszały się z prędkością administracyjnie ustaloną, z czego skarżący bezpodstawnie wywodzi, iż pojazdy poruszały się z prędkością określoną w ustawie Prawo o ruchu drogowym, przewidującym w art.20 ust.1-3 dopuszczalną prędkość pojazdu na obszarze zabudowanym w godzinach 5⁰⁰-23⁰⁰ 50 km/h, w godzinach 23⁰⁰-5⁰⁰ 60 km/h, w strefie zamieszkania 20 km/h, poza obszarem zabudowanym: samochodu osobowego, motocykla lub samochodu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t: a) na autostradzie - 140 km/h, b) na drodze ekspresowej dwujezdniowej - 120 km/h, c) na drodze ekspresowej jednojezdniowej oraz na drodze dwujezdniowej co najmniej o dwóch pasach przeznaczonych dla każdego kierunku ruchu - 100 km/h, d) na pozostałych drogach - 90 km/h; 2) zespołu pojazdów lub pojazdu niewymienionego w pkt 1: a) na autostradzie, drodze ekspresowej lub drodze dwujezdniowej co najmniej o dwóch pasach przeznaczonych dla każdego kierunku ruchu - 80 km/h, b) na pozostałych drogach - 70 km/h. Tymczasem zeznanie świadka G. K., że pojazdy poruszały się z prędkością administracyjnie ustaloną, wskazuje na zachowanie dopuszczalnej prędkości przewidzianej dla pojazdów Policji przewożących osoby tj. prędkości nie przekraczającej 50 km/h. Świadek G. K. nie wskazywał bowiem - jak twierdzi w apelacji powód - że pojazdy poruszały się z prędkością, o której mowa w przepisach ustawy Prawo o ruchu drogowym, tylko wskazywał na prędkość administracyjnie ustaloną. Skoro do przewozu osób (...) ustalono prędkość nieprzekraczającą 50 km/h, to zeznania świadka G. K. należy rozumieć w ten sposób, że pojazdy przewożące powoda poruszały się z prędkością nieprzekraczającą 50 km/h. Pozostali przesłuchani w sprawie w charakterze świadków funkcjonariusze Policji nie wskazywali - wbrew twierdzeniom skarżącego - z jaką prędkością poruszały się przedmiotowe pojazdy.

56. W zakresie zarzutu dotyczącego przepisu art. 13 ust.1, 15 ust. i i art. 16 ust. 1 Ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu go i broni palnej (Dz.U. z 2013 r. poz. 628), wskazać należy, że w czasie wykonywania konwojów i doprowadzeń powoda objętych żądaniem pozwu ustawa ta jeszcze nie obowiązywała, jednakże zasady stosowania środków przymusu regulowane były w okresie objętym żądaniem pozwu wyżej wskazanym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 r. w sprawie określenia przypadków oraz warunków i sposobów użycia przez policjantów środków przymusu bezpośredniego, a stosowanie wobec powoda środków przymusu w świetle tegoż rozporządzenia było - co wykazano powyżej - uzasadnione. Pomimo błędnego wskazania przez Sąd Rejonowy Ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu go i broni palnej jako jednej z podstaw prawnych rozstrzygnięcia, orzeczenie Sądu Rejonowego odpowiada prawu, bowiem użycie środków przymusu wobec powoda nie naruszyło zasad ich stosowania określonych w Rozporządzeniu z 17 września 1990 r. w sprawie określenia przypadków oraz warunków i sposobów użycia przez policjantów środków przymusu bezpośredniego.

57. Odnosząc się do zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.c. stwierdzić należy, iż jest on także chybiony. Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego, poczynione w oparciu o należytą ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, zgodną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, a więc ocenę przeprowadzoną bez przekroczenia ram swobodnej oceny dowodów zakreślonych powołanym przepisem. Podkreślenia wymaga, że skuteczne zakwestionowanie tej swobody wymaga od skarżącego wykazania, że w następstwie istotnych błędów logicznego rozumowania, naruszenia zasad doświadczenia życiowego albo też pominięcia dowodów prowadzących do wniosków odmiennych, niż przyjęte przez sąd orzekający, ocena dowodów była oczywiście błędna lub rażąco wadliwa. Nie jest wystarczające jedynie przekonanie strony o innej, niż przyjął to sąd, wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż dokonana przez sąd. Skarżący powinien wskazać konkretny dowód przeprowadzony w sprawie, którego zarzut ten dotyczy i podać, na czym polega wadliwa jego

ocena, a nie ograniczać się do wskazania innej oceny tych samych dowodów przeprowadzonej przez skarżącego. Jeśli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok SN z dn. 27 września 2002 r., II KKN 817/00.).

58. Sąd Okręgowy nie znajduje podstaw do podważenia oceny dowodów Sądu I instancji dotyczącej świadków: D. K., J. Z., Ł. G., P. W., T. D. i Ł. D. w zakresie stosowania środków przymusu wobec powoda, jego konwojowania i doprowadzania. Sąd Rejonowy podał przyczyny, które stanowiły podstawę odmowy wiarygodności zeznaniom tych świadków w powołanym zakresie. Rozumowanie sądu jest logiczne i nie narusza zasad doświadczenia życiowego. Odmienne argumentacja apelującego odnośnie tych zeznań nie przynosi założonego skutku. Dla oceny zeznań tych świadków istotne jest, że powód nigdy nie zgłaszał zastrzeżeń co do zastosowania środków przymusu, sposobu konwoju. Doświadczenie życiowe wskazuje, że zaistnienie zdarzeń, o których zeznawali świadkowie w postaci: bezpodstawnego zakładania kajdanek, nadmiernie szybkiej jazdy, gwałtownego hamowania czy też obijania się o ściany pojazdu, skutkowałyby złożeniem przez powoda skarg pisemnych do administracji Zakładu Karnego, tymczasem pomimo kilkudziesięciokrotnych konwojów odbywanych w okresie niemal dwóch lat powód nie złożył żadnej skargi, a w każdym razie okoliczności tej nie wykazał.

59. Sąd Okręgowy podziela dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę zeznań świadków: G. K., K. S. i P. R. w zakresie stosowania środków przymusu wobec powoda, jego konwojowania i doprowadzania. Skarżący nie wykazał, aby wnioski wyprowadzone z oceny tych zeznań przez Sąd Okręgowy były logicznie niepoprawne czy sprzeczne z doświadczeniem życiowym. W szczególności podległość służbowa tych świadków wobec pozwanego nie stanowi wobec Sądu okoliczności jednoznacznie przesądzającej o niewiarygodności tych świadków, tym bardziej wobec braku jakichkolwiek dowodów na zgłaszanie przez powoda zastrzeżeń w zakresie konwojowania czy stosowania środków przymusu. Wnioski Sądu Rejonowego o zasadnym i zgodnym z przepisami prawa konwojowaniu i używaniu kajdanek oraz pasa obezwładniającego są zatem uprawnione i zgodne zasadami logiki oraz doświadczenia życiowego.

60. Reasumując, powód nie wykazał niezgodnego z prawem działania Skarbu Państwa przy wykonywaniu władzy publicznej, stanowiącego jedną z przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego. W okolicznościach rozpoznawanej sprawy to stroną powodową obciążał obowiązek wykazania przesłanek dochodzonego roszczenia i jego wysokości, bowiem zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W procesie cywilnym za prawdziwe mogą być w przyjęte jedynie te fakty, które zostały udowodnione przez stronę obciążoną ciężarem ich dowodzenia, natomiast fakty, które nie zostały w sposób należyty wykazane przez stronę obciążoną obowiązkiem dowodzenia powinny zostać pominięte. Niewykazanie przez powoda niezgodności z prawem działania Skarbu Państwa przy wykonywaniu władzy publicznej skutkuje uznaniem roszczenia za niezasadne.

61. Mając powyższe rozważania na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art.385 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1.

62. O kosztach postępowania apelacyjnego w punkcie 2. Sąd orzekł na podstawie art.98 par.1 i 3 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony oraz na podstawie par.12 ust.1 pkt.1 w zw. z par.6 pkt.5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j.Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

63. Na podstawie par.19 w zw. z par.6 pkt.5 w zw. z par.2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j.Dz. U. z 2013 r., poz.461) Sąd przyznał w punkcie 3. adwokat M. K. od Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim kwotę 1.476 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.